

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Навчально-науковий інститут права
Рада молодих вчених
Студентський парламент ННІ права

**ЮРИДИЧНА НАУКА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ
ТА ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ: ВИКЛИКИ, ЦИФРОВІЗАЦІЯ
ТА ПРАВА ЛЮДИНИ**

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

(1 травня 2026 року)

Київ – 2026

УДК 340.115:351.865:338.246.8(082)

Ю70

<https://doi.org/10.32751/LegalScience2026>

Ю70 Юридична наука в умовах глобалізації та євроінтеграції: виклики, цифровізація та права людини : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 1 травня 2026 р.) / упоряд. М.О. Денисюк. Київ: Видавництво Людмила, 2026. 1451 с.
ISBN 978-617-555-371-8

У збірнику опубліковано тези доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції, в яких висвітлюються актуальні питання розвитку юридичної науки та практики в умовах цифрової трансформації та євроінтеграційних процесів в Україні.

Матеріали опубліковано в авторській редакції.

Відповідальність за зміст, достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції, їх наукові керівники та/або рецензенти, які рекомендували матеріали до публікації.

ISBN 978-617-555-371-8

УДК 340.115:351.865:338.246.8(082)

© Колектив авторів, 2026

© Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2026

Слюсарь Денис Євгенович	
Недоліки правового забезпечення створення та діяльності тимчасових спеціальних комісій: юридико-технічний вимір.....	1085
Спасибко Катерина Олександрівна	
Принцип пропорційності як правовий механізм обмеження прав і свобод людини.....	1089
Ющенко Анастасія Вікторівна	
Європейські стандарти прав людини як фактор розвитку правової держави.....	1092
<i>ТРУДОВЕ ПРАВО ТА ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ</i>	
Занфірова Тетяна Анатоліївна	
Принцип заборони дискримінації у сфера праці у судовій практиці щодо призупинення дії трудового договору.....	1095
Кучма Ольга Леонідівна	
Учасник бойових дій: проблема встановлення статусу.....	1098
Тищенко Олена Володимирівна	
Еволюція повноважень Пенсійного фонду України як суб'єкта права соціального захисту.....	1100
Коваленко Руслан Іванович	
Гнучкі форми організації робочого часу науково-педагогічних працівників у сучасних умовах.....	1104
Сіньова Людмила Миколаївна	
25 лютого чи 8 березня: соціально-правовий аналіз.....	1108
Денисюк Марія Олексіївна	
Соціальні функції правової ідеології в умовах розвитку демократичного суспільства.....	1111
Безсонова Єлизавета Ігорівна	
Особливості правового регулювання випробування при прийнятті на роботу.....	1115
Бондаренко Ангеліна Вікторівна	
Позасудовий порядок вирішення трудових спорів у проєкті Трудового кодексу України.....	1119
Бурдейна Валерія Олександрівна	
Використання цифрових платформ у трудових відносинах: правові виклики для трудового права.....	1122
Волошина Юлія Володимирівна	
Цифровізація системи соціального забезпечення: переваги та ризики для прав людини.....	1125
Дубас Діана Ігорівна	
Співвідношення норм трудового законодавства та спеціального регулювання державної служби в Україні: проблеми субсидіарного застосування Кодексу законів про працю.....	1129

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 27.03.2026).

*Сіньова Людмила Миколаївна,
кандидатка юридичних наук, доцентка,
доцентка кафедри трудового права
та права соціального забезпечення,
провідний юрист Центру соціального права
Навчально-наукового інституту права
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
ORCID: 0000-0002-5514-3549*

25 ЛЮТОГО ЧИ 8 БЕРЕЗНЯ: СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ

Актуальність обраної теми зумовлена безпрецедентними історичними викликами, з якими стикається Україна в умовах повномасштабної збройної агресії з боку російської федерації. На сучасному етапі державотворення критично важливим є не лише захист територіальної цілісності, а й системний захист національного інформаційно-культурного простору, визнання усталених традицій і вкорінення історичної пам'яті в українському культурному просторі. 2 березня у Верховній Раді було зареєстровано проєкт Постанови №15052 щодо встановлення нового свята – День української жінки (далі – Постанова) замість 8 березня [1].

З метою подолання наслідків колоніального минулого та дерадянізації державного календаря, відмовляючись від штучно нав'язаних традицій радянського режиму, зокрема святкування 8 березня як інструменту популяризації московських ідеологічних наративів запропоновано відзначати «День української жінки» в дату народження найвідомішої української письменниці та громадської діячки – Лесі Українки, а саме 25 лютого.

В 2023 році Міністерство культури та інформаційної політики разом з Міністерством цифрової трансформації провели опитування користувачів застосунку «Дія» щодо доцільності продовження святкування та залишення Міжнародного дня захисту прав жінок вихідним днем. Більшість українців залишили свій голос за те, щоб залишити 8 березня вихідним та святковим днем.

Саме останніми роками в Україні з'явилася ініціатива відзначати 25 лютого як День української жінки. Даний день не є офіційним в державі святом, це питання обговорюється як у суспільстві так і в політиці. Є частина громадян, які пропонують відзначати 25 лютого як альтернативу 8 Березня, ідея виникла саме через дату народження Лесі Українки – символу сили, освіти та боротьби українських жінок.

У науковій праці «Міжнародний жіночий день: історико-правовий аспект» досліджувався історичний аспект даного свята у різних країнах світу, тому в даному дослідженні вважаємо за необхідне проаналізувати саме доцільність зміни дати свята з 8 березня на 25 лютого. Враховуючи, що 24 лютого вже як 4 роки в Україні триває повномасштабна війна дане питання потребує детального аналізу та наукового осмислення [2].

На сьогодні 8 березня відзначають у більш ніж 100 країнах світу, але не всюди це офіційний вихідний. Наприклад, в таких країнах як: Азербайджан, Вірменія, Грузія, Казахстан, Киргизстан, Молдова, Узбекистан, Таджикистан, Лаос та ін. цей день є державним святом або вихідним, а у Китаї 8 березня жінки мають скорочений робочий день.

Також свято відзначають в таких країнах як: Італія, Франція, Німеччина, Іспанія, США, Канада, Велика Британія та ін., але цей день не є вихідним. У цих країнах проводять акції, конференції, марші за права жінок, але робочий день зазвичай не скасовують [2].

В пояснювальній записці до проєкту Постанови зазначено обґрунтування щодо необхідності прийняття даного нормативно-правового акта для зміни дати свята. Даний проєкт спрямований на визнання усталених традицій і вкорінення історичної пам'яті в українському культурному просторі. Зараз українська нація переживає період відродження, звершилася Революція Гідності та ведеться запекла війна з агресором – російською федерацією. Саме зараз відновлюється український погляд на світ та формуються нові традиції нації-переможця, що вимагає закріплення і на символічному рівні державного календаря, покінчивши з нав'язаними традиціями минулої спадщини [3].

У записці також наголошується, що на державному рівні визначено вихідним днем 8 березня – «Міжнародний жіночий день», встановлений окупаційним московським режимом з метою популяризації власного погляду на роль і місце жінок. Його впроваджено за ініціативи Клари Цеткін у 1921 році, з прив'язанням до початку Лютневої революції в росії 1917 року. Напротивагу пропонується відзначати «День української жінки» в дату народження найвідомішої української письменниці та громадської діячки – Лесі Українки, а саме 25 лютого. Згадана святкова дата, яку пропонується увести в календар, вже апробована суспільством, і десятиліттями відзначаються українськими спільнотами на батьківщині та закордоном. Тепер же необхідно врешті закріпити офіційний статус цієї дати, яка вже визнана українським народом [3].

Наразі в ст. 73 Кодексу законів про працю України зазначено, що 8 березня – Міжнародний жіночий день. Проте у період дії воєнного стану не застосовуються норми ст. 73 згідно із Законом № 2136-IX від 15.03.2022 р. з урахуванням змін, внесених Законом № 2352-IX від 01.07.2022 р.

В проєкті Трудового кодексу України №14386 від 15.01.2026 р. згідно ст. 131. святковим днем є 8 березня – Міжнародний жіночий день [3]. Уряд затвердив проєкт Трудового кодексу та подав його на розгляд до Верховної Ради. Мінекономіки готувало проєкт у межах соціального діалогу та серії консультацій із представниками сторони працівників і роботодавців, бізнес-асоціаціями, експертним середовищем та міжнародними партнерами. Слід наголосити, що оновлюючі трудове законодавство враховували сучасну економіку та європейські стандарти [4].

Доцільно відзначити, що у 1975 році Генасамблея ООН проголосила 8 березня днем святкування досягнень жінок у всіх сферах життя і протесту проти пережитків нерівноправ'я. у 1977 році Генасамблея ООН ухвалила резолюцію, яка пропонувала країнам світу «відзначити Міжнародний день прав жінок і

міжнародного миру в будь-який день року залежно від своїх історичних і національних традицій». У 1999 році Генеральна Асамблея ООН оголосила 25 листопада Міжнародним днем боротьби за ліквідацію насильства над жінками – щороку цю дату відзначають і в Україні. Таким чином, для боротьби за права жінок в Україні є ще одна дата, і це не вихідний день [2, с. 31].

Цьогоріч 8 березня 2026 року учасниці Маршу ходою пройшли до парку імені Тараса Шевченка, та до КМДА, де виголосили свої промови, щоб привернути увагу до захисту прав жінок-військовослужбовиць, а також до необхідності боротьби із сексуальними домаганнями та дискримінацією у Збройних силах України, підтримку жінок –військових і цивільних, які перебувають у російському полоні. Дату обрали 8 березня 2026 р. цілком свідомо, як зазначила Анастасія Герасименко, засновниця БО «Марш Жінок», «8 березня — це день боротьби жінок за свої права. Навіть виборчі права були у жінок не завжди. У деяких європейських країнах вони прийняті менш, ніж 100 років тому. І все, що ми зараз маємо – навіть можливість говорити сьогодні тут – це досягли жінки. Хтось колись не мовчав. Ніхто не потурбується, крім жінок, що їхня зарплата менша, ніж у чоловіків. Треба виходити на марш і вимагати». Міжнародний правовий аспект для Маршу Жінок-2026 – головний [5].

Учасники Маршу також виступили проти можливих змін до Цивільного кодексу, які, на їхню думку, обмежують права жінок – зокрема щодо розлучення, аліментів, а також допускають шлюб з 14 років у разі вагітності. Після ходи учасники символічно подзвонили ключами на знак підтримки [5].

Таким чином, 8 березня має довгу та складну історію виникнення та становлення, що зумовило постійну трансформацію та наповнення його різними сенсами. Міжнародний день боротьби за права жінок – це в першу чергу нагода заявити про рівноправ'я, про готовність боротись за свої права, але, в той же час, більшість вважає його радянським святом. Цей день асоціюють радянською традицією вручення квітів та подарунків. Думки щодо святкування 8 березня та 25 лютого різняться. Дискусія точиться не лише навколо дати, а й навколо змісту: чи має Україна переосмислити жіноче свято та його символіку. Остаточного рішення щодо можливої заміни свята поки що немає, а суспільна дискусія триває.

Список використаних джерел:

1. Проект Постанови про встановлення в Україні святкового дня – День української жінки від 02.03.2026 року № 15052. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/69659> (дата звернення 07.04.2026).

2. Сіньова Л.М. Міжнародний жіночий день: історико-правовий аспект. Соціальне право. 2024. № 1. С. 28-34.

3. Пояснювальна записка до проекту Постанови про встановлення в Україні святкового дня – День української жінки від 02.03.2026 року № 15052. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://itd.rada.gov.ua/edf95358-c076-4f4a-a277-2cd459f15e06> (дата звернення 07.04.2026).

4. Проект Трудового кодексу України від 15.01.2026 року № 14386. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/69516> (дата звернення 10.04.2026).

5. Ольга Скотнікова. Без «совка», а проти дискримінації, за безпеку та права: 8 березня у Києві відбудеться Марш Жінок. Вечірній Київ. URL: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/124270/> (дата звернення 07.04.2026).

УДК 349.2

*Денисюк Марія Олексіївна,
PhD, асистент кафедри трудового права
та права соціального забезпечення
Навчально-наукового інституту права
Київського національного університету імені Тараса Шевченка*

СОЦІАЛЬНІ ФУНКЦІЇ ПРАВОВОЇ ІДЕОЛОГІЇ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ДЕМОКРАТИЧНОГО СУСПІЛЬСТВА

Демократичний вектор розвитку Української держави, закріплений у статті 1 Конституції України, яка проголошує Україну суверенною і незалежною, демократичною, соціальною, правовою державою [1], зумовлює зростання потреби у нормативно-ціннісних механізмах консолідації суспільства. Стаття 15 Основного Закону встановлює, що суспільне життя в Україні ґрунтується на засадах політичної, економічної та ідеологічної багатоманітності, а жодна ідеологія не може визнаватися державою як обов'язкова [1]. Однак конституційна заборона державної ідеології не означає відсутності правової ідеології як феномену, що інтегрує право, ціннісні установки та соціальну поведінку.

Актуальність дослідження соціальних функцій правової ідеології посилюється тим, що, як обґрунтовано А. І. Луцьким, «розбудова демократичної правової держави в Україні актуалізує необхідність вивчення проблем, пов'язаних із правовою ідеологією» [2, с. 5], адже саме «правова ідеологія стає базовою формою ідеології держави як політично організованого суспільства» [2, с. 5]. Водночас концептуальний зміст соціальних функцій правової ідеології, попри значну кількість досліджень її загальнотеоретичних аспектів, залишається недостатньо систематизованим, особливо у вимірі демократичного транзиту.

Дослідження соціальних функцій правової ідеології передбачає попереднє з'ясування її сутнісних характеристик. У сучасній українській теоретико-правовій науці склалося розуміння правової ідеології як самостійного політико-правового феномену, відмінного як від позитивного права, так і від політичної ідеології. А. І. Луцький визначає правову ідеологію як «самостійний політико-правовий феномен, функціональне призначення якого полягає в унормуванні життєдіяльності окремих громадян країни та різних соціальних груп, підпорядкуванні їх цілям суспільного прогресу, створенні своєрідного «консенсусу інтересів» для реалізації життєво важливих функцій держави в цілому» [2, с. 6]. Погоджуємось із цим підходом, оскільки він підкреслює саме